

Indikationer för röntgen av barn och vuxna i tandvården

Barn, ungdomar

Vårdprogram barn och unga 0–23 år, se Intranätet – Apy Folktandvården gemensamt – Tandvård – Barntandvård mot klinikerna

Röntgenundersökning

Röntgenundersökning görs på individuell indikation och bara om den bedöms kunna bidra med viktig diagnostisk information som inte kan fås på annat sätt.

Förskolebarn

Individuell indikation

- Vid manifesta ocklusala skador.
- Vid misstanke om approximala skador.
- Intraorala bilder vid misstanke om avvikelser/ patologi.
- Vid approximala kontakter och bedömd kariesrisk ska bitewingundersökning övervägas vid 5–6-årsåldern.

Skolbarn, ungdomar

Individuell indikation

- Bedöma progression av emaljkarier approximalt.
- Kraftig infraposition av primära molarer.
- Försenad eller asymmetrisk eruption av permanenta tänder t.ex. ektopisk eruption.
- Bedömning av anlag:
  - Premolarer: vid 8-10 årsålder bör premolarer synas i röntgenbilden.
  - 7:or: senast vid 12 års ålder bör anlag till 7:or synas i röntgenbilden.
  - Om tandanlagen i aktuella åldrar inte kan identifieras på bitewingbilder bör röntgenundersökningen utökas med apikalbild i aktuellt område eller med en panoramabild.
- Vid misstanke om störd eruption ska hörntanden lägesbestämmas.
- Vid 18–21 års ålder bör visdomständers eruptionsriktning bedömas.

Lägesbestämning av hörntänder

Indikationer

- Om hörntanden inte kan palperas på normal plats, trots en i övrigt normal bettutveckling.
- Asymmetrier i palperbarhet mellan höger och vänster sida.

- Tydliga eruptionsskillnader (över 6 månader) mellan höger och vänster sida.
- Vid lateraler som är proklinerade och distaltippade.

För lägesbestämning krävs 2 intraorala röntgenbilder tagna med tydligt skilda strålriktningar. Det är viktigt att relationen mellan hörntanden och laterala incisivens rot syns tydligt på båda röntgenbilderna.

Vuxna

Ur radiologisk synvinkel räknas man som vuxen från 16 års ålder.

Röntgenundersökningen görs på **individuell indikation** och bara om den bedöms kunna bidra med viktig diagnostisk information som inte kan fås på annat sätt.

Intraorala röntgenbilder som t.ex. bitewing tas efter riskbedömning gällande flertal faktorer såsom kariesaktivitet, marginal sjukdom eller bedömning av tidigare utförd behandling.

Panoramabilder har ett fåtal indikationer såsom t.ex. bedömning av visdomständer, större patologi som inte kan avbildas i sin helhet med intraorala bilder, vid stort behandlingsbehov för att få en översikt även på omgivande strukturer som vid t.ex. implantatbehandling samt vid trauma.